Kárpátaljáról és Erdélyből éppúgy érkeztek fiatalok, mint Macedóniából vagy Argentínából

Magyar–magyar találkozót tartottak a Rákóczi Szövetség táborában

A világ minden tájáról érkeztek magukat magyarnak valló, illetve magyar felmenőkkel rendelkező diákok a Rákóczi Szövetség sátoraljaújhelyi nyári táborába. A szervezők nem titkolt célja, hogy a fiatalok az anyaországban feltöltődve, majd visszakerülve a szülőföldjükre, revitalizálni tudják a diaszpórában élő magyar közösségeket.

Varga Attila

Sátoraljaújhely adott otthont a diákok nyári rendezvényének Fotó: Mirkó István

„Ötös kék csoport! Aki még nem volt az Arany-busz kiállításon, az legyen szíves, jöjjön az étterem elé, és együtt elmegyünk oda" – recseg a hangosbemondóból Sátoraljaújhelyen a Várhegyen található táborban. Éppen véget ér a focimérkőzés, mások a „wifitérről" érkeznek a Petőfi Irodalmi Múzeum mozgó kiállításához. A busz előtt hamarosan sorban állnak a fiatalok (bent a buszban, az Arany János munkásságáról szóló installációkból sok mindent megtudni költőnkről, a magyar irodalom egyik legjelentősebb alakjáról). A szélrózsa minden irányából érkeztek, és ez nem csak a zegzugos táborterületre értendő: felvidékiek, vajdaságiak, erdélyiek, nyugat-európaiak, a brazíliai, észak-amerikai, ausztráliai diaszpóra tagjai. Túl vannak már a Rákóczi Szövetség táborában tartott „magyar őstörténeti", „trianoni" eszmecseréken, a Kárpátalja kulturális örökségéről, József Attiláról, Mátyás királyról szóló előadásokon, levéltári, tokaji kirándulásokon, versmondó versenyen, könyvbemutatón, várlátogatáson, táncházon, íjászbemutatón, koncerten és ökumenikus istentiszteleten.

Bár a Rákóczi Szövetség Magyar diákok és tanárok találkozója a magyar kálvárián szlogenű, július első hetében tartott sátoraljaújhelyi táborában a háromszázötven diák leginkább középiskolás korú, az Arany-kiállításra érkezők kísérője is igen fiatal. Nagy Klaudia az egyik budapesti egyetemen gyógypedagógiát tanul. Ő is kárpátaljai, a beregszászi járás kicsi falujából, Gútról származik. Szívügyének tekinti a magyarság összehozását, ezért van itt a Rákóczi Szövetség diákmunkásaként.

A tábor mellett található úszómedencéhez igyekszik öt nebulójával a kettévágott székely kapujáról ismert felvidéki Nagyszelmencről érkezett tanár, Kerékgyártó Diana. Otthon a hazaszeretet ápolása, a hagyományőrzés, a néptánccsoport, a honismereti és falutörténeti szakkör működtetése természetes dolog. A faluban négy gyereknél több nem jár a szlovák iskolába, míg a Dobó István Alapiskolának 155 magyar tanulója van. Településüket kettévágta a történelem. „Nagyszelmenc Kisszelmenctől 8 méterre, az ukrán határ mellett fekszik" – írja a településről találóan a Wikipédia. 1920-ban Csehszlovákiához csatolták, 1938–44 között visszakerült Magyarországhoz, 1946-ban a község területét kettévágta az újonnan meghúzott csehszlovák–szovjet határ. Ma Szlovákia része. Nyíregyháza kilencven kilométerre található tőlük, így a kisiskolásokkal leginkább oda járnak színházba, botanikus kertbe, állatkertbe. Tavaly Balatonszemesen táboroztak, voltak anyanyelvi táborban Balatonakaliban. Kárpátalján és Magyarországon is van testvériskolájuk, három is, így gyakran utaznak focitornára, találkozókra, történelmi vetélkedőkre.

– A tábor elsődleges közös támpontja: magyarok vagyunk, magyar felmenőink vannak – mondja Pálinkás Barnabás táborvezető, a Rákóczi Szövetség rendezvényekért felelős igazgatója. Utóbbi megbízatása évente hetven rendezvény koordinálását jelenti. A Rákóczi Szövetség 1989 óta áll a határon túli magyarság szolgálatában, céljaik között kiemelt helyen áll a magyar–magyar kapcsolatok építése, anyanyelvünk és a fejedelem szellemi örökségének ápolása. Szervezésükben az idei nyáron több mint 1800 diák és tanár táborozik a diaszpórából érkezett társaikkal.

– Tizenkilencedik alkalommal rendezzük meg a tábort. Közel 350 – többnyire középiskolás – diák és kísérőtanáraik vannak most itt, a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből, a Partiumból, Vajdaságból és ötvenen a diaszpórából, Olaszországból, Macedóniából, az Egyesült Államokból, Kanadából, Argentinából, Brazíliából és Ausztráliából. Van, aki magyar iskolába jár, hétvégi magyar iskolás vagy a cserkészet által került magyar közösségbe. Nem titkolt céljuk, hogy az itt táborozó fiatalok az anyaországban feltöltődve, majd visszakerülve szülőföldjükre revitalizálni tudják a magyar diaszpóraközösségeket – magyarázza a táborvezető.

A Rákóczi Szövetségnek a Kárpát-medencében több mint háromszáz középiskolában működik ifjúsági csoportja, onnét kerültek ki a mostani táborba érkezők. A jelentkezés során feltétel volt, hogy a fiatalok a helyi magyar közösségekben működő hétvégi iskolák, cserkészcsapatok, hagyományőrző és kulturális egyesületek, esetleg vallási közösségek munkájában legalább egy éve aktívan vegyenek részt – tudom meg Pálinkás Barnabástól. Akik repülővel Budapestre érkeztek, megismerték a fővárost, eljutottak a Parlamentbe, a nemzeti galériába, a Nemzeti Múzeumba, a Magyarság Házába és valamelyik gyógyfürdőnkbe is. A mostani sátoraljaújhelyi tábor mellett, a diaszpóraprogram részeként még tíz tanévi és öt nyári táboruk lesz (sport-, egyetemista, néptánctábor). A program teljes magyarországi részét fedezik, de a Rákóczi Szövetség a repülőjegyek árához is hozzájárul. Nyilván a Dél-Amerikából és Ausztráliából érkezők esetében a legmagasabb a támogatás.

A sátoraljaújhelyi tábor magyar diaszpórájának fiataljai buszra szállnak, és Vizsolyban megnézik az első teljes magyar nyelvű Biblia-fordítást és -kiállítást, majd felkapaszkodnak a boldogkői vár robusztus épületegyütteséhez. A kalauzolásban részt vesz Brum Alejandra is, aki a Rákóczi Szövetség munkatársa. A dédszülei 1928-ban vándoroltak ki Uruguayba. – A nagyapám már kint született, ám felnőttként, a vegyes házassága révén, már csak a szüleivel érintkezett magyarul, így az én édesanyám már nem beszéli a nyelvet. Viszont én gyermekkoromtól fogva járok a montevideói magyar házba táncolni, s az aktív közösségben megtanultam magyarul, és szerelmes lettem a magyar kultúrába – mondja a lány. Alejandra 2003-ban jött először Magyarországra, s négy éve itt él. Természetesen felkereste a Nógrád megyében élő rokonait, tartják a kapcsolatot. Magyar a férje, a Magyarországon tartott esküvőn itt volt az uruguayi rokonság.

Lomniczy Michaela és Melinda testvérek, most mindketten a tábor lakói. – Apai részről a második világháború után, anyai nagyszüleink 1956 után vándoroltak ki Argentínába. A szüleink magyarul beszélnek, így magyar anyanyelvi környezetben nőttünk fel, sőt úgy kerültünk iskolába, hogy alig beszéltünk spanyolul – mondják mosolyogva. Cserkészképzőbe, szombatonként magyar iskolába jártak Buenos Airesben az olivosi magyar házba. Michaela pszichológus egy Buenos Aires-i középiskolában, Melinda pedig hotelmenedzsmentet tanul, már csak néhány vizsgája hiányzik a diplomamunka elkészítéséig. Édesapjuk, Lomniczy Mátyás a cserkészszövetség dél-amerikai parancsnoka. A sátoraljaújhelyi tábor után jönnek a szüleik Európába, Olaszországba, Csehországba, Norvégiába és Máltára utaznak majd. Hiányozni fog nekik az öreg Budapest. Ahogy ők mondják: a második otthonuk.

Az Arany-kiállítás buszban az egyik ismertetőn ott a Toldi estéjéből való idézet: „Változik a világ: gyengül, ami erős, és erős lesz, ami gyenge volt azelőtt."